

The Needs and Participatory Management Approaches Affecting the Efficiency of School Supplies Management under the Nakhon Sawan Secondary Educational Service Area Office

Kidsada Hansantia¹, Winich Khomkayan^{2*}, & Pramote Sittijak³

¹ Faculty of Education, Phitsanulok University, Thailand

² Faculty of Education, Phitsanulok University, Thailand

³ Faculty of Education, Phitsanulok University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: kidsada36x@gmail.com

Abstract

The objectives of this research aimed: 1. To study the current situation, the desired situation, and assess the necessary needs in participatory management that impact the efficiency of procurement work in schools. 2. To compare the current situation and the desired situation in participatory management that affects the efficiency of procurement work in schools, categorized by position and experience at work. 3. To propose guidelines for participatory management that influence the efficiency of procurement work in schools under the jurisdiction of the Nakhon Sawan Secondary Educational Service Area Office. The research tools used include questionnaires and semi-structured interviews. The sample group consists of 398 individuals, including procurement practitioners, school administrators, procurement staff, and teachers. The statistical methods used for quantitative data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and the modified Priority Needs Index (PNI), as well as qualitative data analysis through content analysis. The research findings revealed that: 1. The current situation and the desired situation in participatory management affecting the efficiency of procurement work in schools are overall at a high and highest level, respectively. The prioritized necessary needs, from most to least important, are: 1) equipment maintenance, 2) equipment control, 3) equipment disposal, and 4) equipment procurement. 2. The comparison of the current situation and desired situation in participatory management affecting the efficiency of procurement work, categorized by position and work experience, showed significant statistical differences at the .01 level. 3. Guidelines for participatory management that influence the efficiency of procurement work in schools should promote participation from administrators, committees, and teachers in planning and managing procurement systems, emphasizing the necessity of joint assessments, training, budgeting, and equipment inspections to ensure that operations are efficient and transparent, with a focus on continuous evaluation and improvement of procurement processes.

Keywords: Participatory Management, Efficiency, Procurement, Operations

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

กฤษฎา หันสนธิยะ¹ วินิจ คนขยัน^{2*}, ปราโมทย์ ลิทธิจักร³

1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

* Corresponding author. E-mail: kidsada36x@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน 2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน จำแนกตามการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ 3. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู จำนวน 398 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ตามลำดับ มีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการบำรุงรักษาพัสดุ 2) ด้านการควบคุมพัสดุ 3) ด้านการจำหน่ายพัสดุ และ 4) ด้านการจัดหาพัสดุ 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุ จำแนกตามการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารคณะกรรมการ และครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดการระบบการจัดซื้อจัดจ้าง เน้นถึงความจำเป็นในการประเมินร่วมกัน การฝึกอบรม การจัดทำงบประมาณ และการตรวจสอบพัสดุ เพื่อให้แน่ใจว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและโปร่งใส เน้นการประเมินและปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้างอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ประสิทธิภาพ, งานพัสดุ

บทนำ

ในสถานการณ์ของสถานศึกษาที่มุ่งปฏิรูปภาคการศึกษาให้มีคุณภาพ ผ่านการสนับสนุนส่งเสริมด้วยระบบบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมร่วมกัน ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ที่ว่าด้วย การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่ โดยให้มีผู้อำนวยการสถานศึกษากระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป การบริหารทุกกลุ่มคำนึงถึงการทำงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว ภายใต้หลักการบริหารงานการศึกษา ซึ่งเป็นการมอบอำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้องภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นไปตามที่จรัญรักษ์ เวียงสมุทร (2559) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยอาศัยทรัพยากรการบริหาร ซึ่งได้แก่ คน งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการบริหาร เพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากทั้ง 4 กลุ่มงาน ผู้อำนวยการสถานศึกษามีอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญาในวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ การพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับงบประมาณของผู้อำนวยการสถานศึกษาตลอดจนคณะผู้บริหารที่รวมถึงรองผู้อำนวยการสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งหากต้องการควบคุมงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้บทบาทของคณะผู้บริหารจึงมีหน้าที่ในการวางแผน จัดสรร ควบคุม และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน รวมทั้งประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารยังคงมีความคล่องตัวและสามารถติดตาม ประเมินการใช้งบประมาณที่ตรงกับแผนที่ว่าไว้ผู้บริหารมีหน้าที่พัฒนาบุคลากรในกลุ่มงานบริหารงบประมาณให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะข้าราชการครูและบุคลากรผู้ดูแลงานพัสดุ

ในส่วนของงานพัสดุตามพระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 “การบริหารพัสดุ” หมายความว่า การเก็บ การบันทึก การเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ ซึ่งเป็นอำนาจที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาได้มอบอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุที่เป็นข้าราชการครูที่บรรจุในตำแหน่ง ครูผู้สอน ซึ่งตามกฎหมายนี้ พักสุมไม่ได้จำกัดแค่ทรัพย์สินหรือสิ่งของเท่านั้น แต่ยังรวมถึงงานต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดจ้าง เช่น งานก่อสร้าง งานบริการ งานที่ปรึกษา

จากระเบียบที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มีการตรวจสอบและการลงโทษจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) งานพัสดุจึงเป็นงานยากที่ไม่มีครูคนไหนอยากทำ ผู้วิจัยเคยเป็นหนึ่งในคณะทำงานพัสดุพบปัญหาและอุปสรรคกับบุคคลในสถานศึกษา โดยพบว่า มีผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมหลายคนที่ไม่ดำเนินการตามแผนการใช้จ่ายเงิน ต้องการพัสดุที่รวดเร็วและมีการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะ รวมถึงจำนวนของพัสดุ ซึ่งมีผลต่อราคาหรือค่าจ้าง ซึ่งทุกการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างต้องเป็นไปตามระเบียบ ทำให้ระยะเวลาในการดำเนินการของงานพัสดุล่าช้าได้ และจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินที่ไม่เป็นปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาหลายแห่งจึงควรปรับปรุง

ระบบการทำงาน คณะผู้บริหารควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานพัสดุ สอดคล้องกับ
สุทธิดา นันต๊ะ และสมชาย บุญศิริเกสซ์ (2558) พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุของโรงเรียน
มัธยมศึกษาในจังหวัดแพร่ มีการสำรวจความต้องการใช้พัสดุในแต่ละปีงบประมาณยังไม่ทั่วถึง ผู้ปฏิบัติงานด้าน
พัสดุน้อย ทำให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการของการใช้งาน การแจกจ่ายพัสดุ
ล่าช้า ไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ การเก็บพัสดุไม่เป็นหมวดหมู่และไม่มีสถานที่เก็บพัสดุที่รอกการจำหน่าย

จากสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุที่กล่าวมา จึงมีควรการพัฒนาแนวทางการบริหารพัสดุให้มี
ประสิทธิภาพผ่านการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังที่ Cohen & Upholf (1980) ซึ่งเสนอกระบวนการบริหารแบบ
มีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมี
ส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เช่นเดียวธ สุนทรายุทธ (2551) ที่กล่าวว่า
การบริหารแบบมีส่วนร่วมเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกันของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสียอื่นที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน เมื่อการดำเนินงานมีการเกิดข้อผิดพลาด จากการบริหารงานทุก
ฝ่ายให้การยอมรับพร้อมช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยความเต็มใจเพื่อให้งานนั้นดำเนินไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นแนวคิดเหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพ
ปัจจุบันผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุ
ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ พัฒนาแนวทางที่เป็นระบบ กระจาย
อำนาจไปยังบุคลากรทุกคนสามารถปฏิบัติตามได้จริง ปรับปรุงแก้ไขงานพัสดุของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความ
คุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมี
ส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครสวรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตาม
การดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

สมมติฐานการวิจัย

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุ
ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตามการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญ

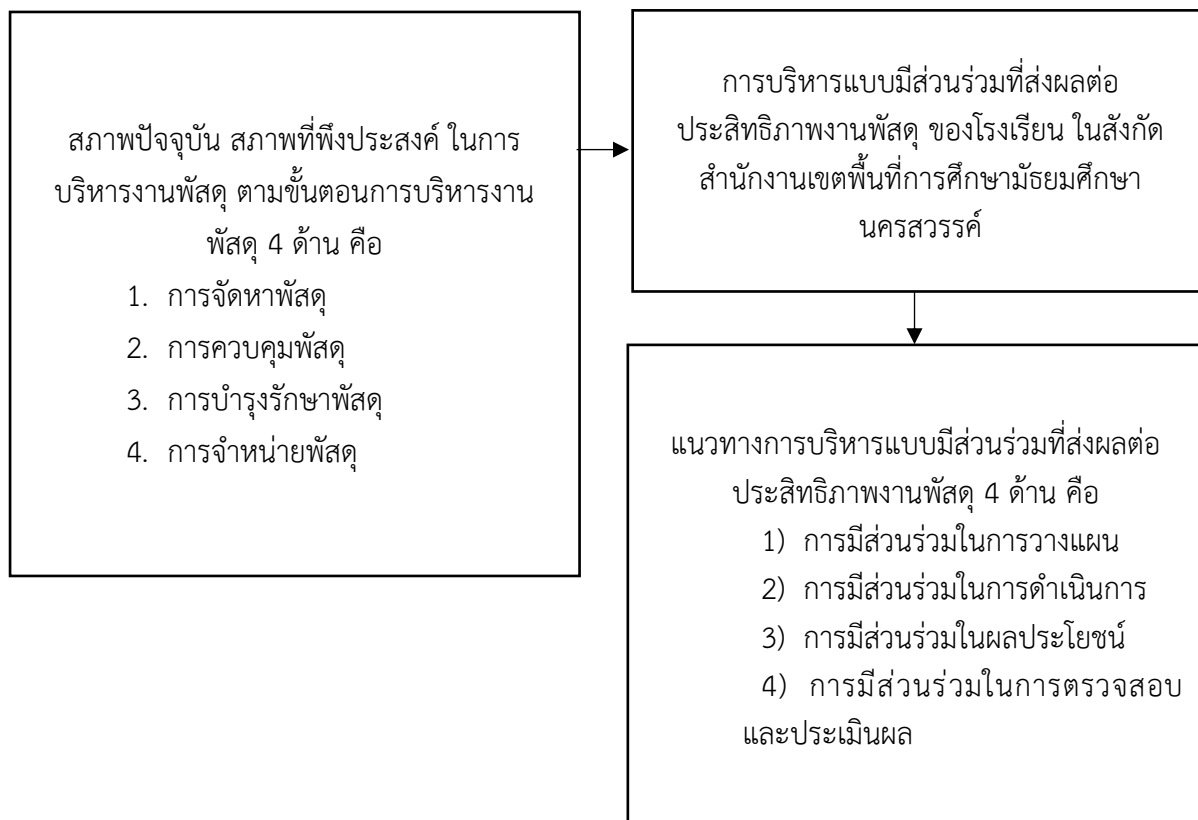
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนคิด ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน (ประสาร พรหมณา, 2568) โดยมีการจัดระบบงาน วิธีการทำงาน การจัดโครงสร้าง และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2566) การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาองค์กร (ทำนอง ภูเกิตพิมพ์, 2563) ให้ทุกคนใช้ประสบการณ์ใช้ประสบการณ์ ความรู้ คิดค้นปัญหา แล้วนำไปทดลองในส่วนงานของตนเองก่อนและนำมาแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน (Chambers, Pacay & Thrupp, 1989) ความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่ายที่มีเป้าหมายร่วมกันและเข้าร่วมกระบวนการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน จึงเป็นส่วนหนึ่งในการมีส่วนร่วม (Bryman, 1986) โดยสรุป การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมคิด ตัดสินใจ วางแผน และทำงานร่วมกัน โดยจัดระบบและวัฒนธรรมการทำงานเอื้อต่อความร่วมมือ

การบริหารงานพัสดุของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาการนำทักษะความรู้ในการบริหารเพื่อให้การดำเนินงานพัสดุมีความถูกต้องตามกฎหมาย (สุวัช มูลเมืองแสน, 2563) โดยนำเอาวิทยาการหรือศิลปะในการบริหารมาใช้ในกระบวนการบริหารพัสดุ (สุภารัตน์ บาลานาคม, 2564) เพื่อให้ทุกขั้นตอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องมีการวางแผนล่วงหน้า เพื่อให้การบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และตรวจสอบได้ (ชุติมา สรรพโส, 2562) ซึ่งขั้นตอนการบริหารงานพัสดุมี่ 4 ด้าน ประกอบด้วย การจัดหาพัสดุ การควบคุมพัสดุ การบำรุงรักษาพัสดุ และการจำหน่ายพัสดุ(ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560) เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งของ ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์กร (เยาวรักษ์ ฉัตรวิไล, 2560)

โดยสรุป การบริหารงานพัสดุของโรงเรียน การใช้ความรู้และทักษะบริหารเพื่อให้กระบวนการดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมาย มีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง ขั้นตอนประกอบด้วย 4 ด้านคือ การจัดหา ควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ เพื่อให้ได้สิ่งของตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

จากแนวคิดดังกล่าวจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานพัสดุ ตามขั้นตอนการบริหารงานพัสดุ ประกอบด้วย การจัดหาพัสดุ การควบคุมพัสดุ การบำรุงรักษาพัสดุ การจำหน่ายพัสดุ และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) แบบพหุระยะโดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ประเมินความต้องการจำเป็น และเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครสวรรค์ จำแนกตามการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ ผู้บริหาร และข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครสวรรค์ จำนวน 1,768 คน (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2568)

2. กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา สพม.นครสวรรค์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% รวมจำนวน 398 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานพัสดุของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตอบสนองคู่ โดยข้อความมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีการของ (Likert, 1993) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับเนื้อหา (Index of item-objective congruence: IOC) มีค่าระหว่าง 0.67 -1.00 และหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธแอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .983

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. แปลความหมายของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานพัสดุของโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)
3. วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยวิธี Priority Needs Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562)
4. เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานพัสดุของโรงเรียน จำแนกตามการดำรงตำแหน่ง และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ได้แก่ นักวิชาการพัสดุ ปฏิบัติการ สพม.นครสวรรค์ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่พัสดุ โดยการเลือกแบบเจาะจง กำหนดคุณสมบัติคือ ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานพัสดุ มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 3- 5 ปี จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ งานพัสดุของโรงเรียน ตามขั้นตอนการบริหารงานพัสดุ 4 ด้าน คือ 1) การจัดหาพัสดุ 2) การควบคุมพัสดุ 3) การบำรุงรักษาพัสดุ 4) การจำหน่ายพัสดุ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับเนื้อหา (Index of item-objective congruence: IOC) มีค่าระหว่าง 0.67 -1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ 4 ด้าน คือ 1) การจัดหาพัสดุ 2) การควบคุมพัสดุ 3) การบำรุงรักษาพัสดุ 4) การจำหน่ายพัสดุ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$)

2. เปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานพัสดุ จำแนกตามการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน จำแนกตามการดำรงตำแหน่ง

การบริหารงานพัสดุ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
รวม	ระหว่างกลุ่ม	15.76	3	5.25	17.04**	.00
	ภายในกลุ่ม	121.43	394	.31		
	รวม	137.19	397			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การบริหารงานพัสดุ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.33	2	1.66	4.91**	.01
	ภายในกลุ่ม	133.86	395	.34		
	รวม	137.19	397			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของ เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการบำรุงรักษาพัสดุ 2) ด้านการควบคุมพัสดุ 3) ด้านการจำหน่ายพัสดุ และ 4) ด้านการจัดหาพัสดุ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI modified)

ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุแบบมีส่วนร่วม	I	D	ค่า PNI modified	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านการจัดหาพัสดุ	4.65	4.27	0.089	4
2. ด้านการควบคุมพัสดุ	4.70	4.26	0.103	2
3. ด้านการบำรุงรักษาพัสดุ	4.69	4.23	0.109	1
4. ด้านการจำหน่ายพัสดุ	4.70	4.27	0.101	3

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยรวมโรงเรียนมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากยังขาดความต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมในบางขั้นตอน เช่น การจัดซื้อโดยเจ้าของกิจกรรมและการบำรุงรักษาครุภัณฑ์ที่ไม่มีการจัดทำบันทึกอย่างเป็นระบบ ส่งผลต่อการติดตามตรวจสอบและความปลอดภัยในการจัดเก็บพัสดุ สอดคล้องกับปียวรรณ มากกลาย และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2561) สภาพการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สุภารัตน์ บาลนามคม (2564) ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานพัสดุ และเจ้าหน้าที่งานพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมโรงเรียนมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่าควรการมีส่วนร่วมในด้านการบำรุงรักษาพัสดุ เจ้าของโครงการหรือกิจกรรมควรมีร่วมกันดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับจุฑามาศ เสมามอญ (2558) ที่ให้ความสำคัญของการบริหารพัสดุ ในเรื่องของการควบคุม การบำรุงรักษา การซ่อมแซมที่สึกหรอให้ทันเวลา มิฉะนั้นจะทำให้กลไกที่จะขับเคลื่อนกระบวนการต่าง ๆ ในองค์กรไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียนเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการบำรุงรักษาพัสดุ 2) ด้านการควบคุมพัสดุ 3) ด้านการจำหน่ายพัสดุ และ 4) ด้านการจัดหาพัสดุ ซึ่งได้สรุปเป็นแนวทางการบริหารงานพัสดุแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1.1 ด้านการบำรุงรักษาพัสดุ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่พัสดุและผู้เกี่ยวข้องในการซ่อมแซมพัสดุหรือจัดหาทดแทน บันทึกข้อมูลในทะเบียนครุภัณฑ์อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับปียวรรณ มากกลาย และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2561) นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบำรุงรักษา มีการดูแลตรวจสอบคุณภาพพัสดุของโรงเรียนเป็นประจำ มีการกำกับ ติดตาม ทำทะเบียน ควบคุมพัสดุและสำรวจพัสดุที่ชำรุดให้เป็นปัจจุบัน

1.2 ด้านการควบคุมพัสดุ ผู้บริหารควรวางแผนอบรมบุคลากรให้ใช้ระบบสารสนเทศในการบันทึกและตรวจสอบพัสดุอย่างถูกต้อง และแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมตรวจสอบสภาพพัสดุ สอดคล้องกับชุติมา สรรพโส (2562) นำเสนอแนวทางพัฒนาการดำเนินงานพัสดุผ่านระบบสารสนเทศของโรงเรียน ด้านการควบคุม

พัสดุ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระบบสารสนเทศ ทะเบียนควบคุมวัสดุ ครุภัณฑ์เป็นปัจจุบัน ผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประสานการทำงานอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านการจำหน่ายพัสดุ ผู้บริหารร่วมวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสำรวจพัสดุที่ชำรุด เสื่อมสภาพ หรือหมดความจำเป็น อบรมความรู้เกี่ยวกับระเบียบการ และร่วมกันติดตามผลการจำหน่ายให้ถูกต้องตรงตามสภาพจริง สอดคล้องกับสุขวิช มูลเมืองแสน (2563) ได้นำเสนอแนวทางการบริหารงานพัสดุในโรงเรียนมัธยม ด้านการจำหน่ายพัสดุ ให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจำหน่ายพัสดุที่ชัดเจน การนิเทศ กำกับ ติดตามจากฝ่ายบริหารโรงเรียนในด้านการจำหน่าย

1.4 ด้านการจัดหาพัสดุ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมวางแผนโดยสอบถามความต้องการและตรวจสอบความซ้ำซ้อน ร่วมจัดทำราคากลางโดยอ้างอิงราคาตลาดจากหลายแหล่งและให้เป็นไปตามระเบียบราชการ และปรับแผนจัดซื้อให้สอดคล้องกับงบประมาณ สอดคล้องกับปิยวรรณ มากกลาย และภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล (2561) นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา สพป.กำแพงเพชร เขต 2 ด้านการจัดหาพัสดุ มีการวางแผนกำหนดความต้องการพัสดุศึกษาเกี่ยวกับระเบียบงานพัสดุให้เข้าใจ ประชุมชี้แจงวางแผนงานพัสดุอย่างต่อเนื่อง สำรวจความต้องการจัดหาพัสดุให้ตรงตามความต้องการและทันกำหนดการใช้งาน

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน จำแนกตามการดำรงตำแหน่ง โดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งเป็นครูส่วนใหญ่มักเป็นผู้ที่ขาดความรู้ มีความชำนาญไม่มากพอเกี่ยวกับงานพัสดุ สอดคล้องกับทัดชัย วงศ์คำจันทร์ (2566) ได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานพัสดุในโรงเรียนสภาพปัจจุบันของประสิทธิผลการบริหารงานพัสดุในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูและบุคลากรติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่พัสดุที่มีความแตกต่างกัน เมื่อไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุจึงทำให้ขาดประสบการณ์จากการได้รับการฝึกอบรม รวมถึงไม่เคยศึกษาเอกสารระเบียบขั้นตอนวิธีการในการดำเนินงานพัสดุ สอดคล้องกับสุขวิช มูลเมืองแสน (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงาน พัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตตรวจราชการที่ 11 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน เจ้าหน้าที่พัสดุ โรงเรียน และครู จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานพัสดุในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อค้นพบที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์สามารถสรุปได้ว่า ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยให้ผู้บริหาร คณะกรรมการ และครูร่วมกำหนดความต้องการ วางงบประมาณ

และตรวจสอบความเหมาะสมของพัสดุ รวมถึงการจัดทำราคากลางตามระเบียบอย่างโปร่งใส ในด้านการดำเนินการ ควรเน้นการประสานงาน การกระจายหน้าที่ และติดตามกระบวนการจัดซื้อ การซ่อมแซม และการจำหน่ายพัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านผลประโยชน์เน้นให้ทุกฝ่ายร่วมดูแล รักษา และใช้งานพัสดุอย่างเหมาะสม พร้อมมีนโยบายสนับสนุนจากผู้บริหาร และสุดท้ายในการตรวจสอบและประเมินผล ควรมีการประชุมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการใช้งานพัสดุอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการปรับปรุงที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและงบประมาณที่ใช้จริง ดังแสดงในภาพที่ 2

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

ผู้บริหาร/ครู/คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการพัสดุ ตรวจสอบความซ้ำซ้อนและความเหมาะสมของพัสดุ จัดทำราคากลางอ้างอิงระเบียบราชการ พัฒนานโยบายการใช้ระบบสารสนเทศควบคุมพัสดุได้ถูกต้อง จัดสรรงบประมาณและแผนบำรุงรักษาาร่วมกัน แต่งตั้งคณะกรรมการจำหน่ายพัสดุที่เลื่อมสภาพ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

ประชุมติดตามความก้าวหน้าการจัดซื้อและคุณภาพพัสดุ ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเรื่องราคาและผู้อำนวยการสร้างมาตรฐานการจัดเก็บและบำรุงรักษาพัสดุในแต่ละกลุ่มสาระ ส่งเสริมให้ครูและเจ้าหน้าที่ตระหนักถึงการดูแลรักษาพัสดุ ตรวจสอบขั้นตอนจำหน่ายพัสดุให้โปร่งใสและตรวจสอบได้

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้าง ประสานและติดตามงานจัดซื้อให้เป็นไปตามแผน ร่วมกันเลือกแหล่งจัดซื้อที่คุ้มค่า เปรียบเทียบราคาและคุณภาพ ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุมข้อมูลพัสดุให้เป็นปัจจุบัน ร่วมตรวจสอบการซื้อและบันทึกข้อมูลในทะเบียนพัสดุ แต่งตั้งคณะกรรมการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุดหรือหมดความจำเป็น

4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล

ประชุมติดตามเอกสาร การจัดหาพัสดุประจำเดือน แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและกำหนดมาตรการชัดเจนในการควบคุมพัสดุ ประเมินความรู้และทักษะผู้ใช้ในการแจ้งซ่อม เพื่อปรับปรุงกระบวนการบำรุงรักษาและจัดหาพัสดุทดแทน ตรวจสอบการจำหน่ายพัสดุให้ถูกต้องตามระเบียบราชการ

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการประชุมวางแผนและร่วมกันวิเคราะห์หาข้อบกพร่องในการบริหารงานพัสดุ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานพัสดุของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ
2. สถานศึกษาควรมีการจัดทำปฏิทินการจัดซื้อจัดจ้างและมอบปฏิทินการจัดซื้อจัดจ้างให้กับผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ในการนิเทศติดตาม
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีอบรมให้ความรู้แก่หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุ และเจ้าของแผนงานโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้เข้าใจกระบวนการดำเนินงานพัสดุที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน
2. ควรศึกษากลยุทธ์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานพัสดุของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จงรักษ์ เวียงสมุทร. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จุฑามาศ เสมามอญ. (2558). ปัญหาและแนวทางพัฒนางานพัสดุของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุตินา สรรพโส. (2562). สภาพและปัญหาการดำเนินงานพัสดุผ่านระบบสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทัดชัย วงศ์คำจันทร์. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทำนอง ภูเกิดพิมพ์. (ม.ป.ป.). แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน. http://www.thaischool.net/view_tj.php
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทเนติกุลการพิมพ์ จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา เคณะอ่อน. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประสาร พรหมณา. (ม.ป.ป.). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. <http://trang.nfe.go.th/alltis16/UserFiles/Pdf/wijaiman.pdf>
- ปิยวรรณ มากลาย, & ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2561). แนวทางพัฒนาการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. ใน เอกสารประกอบรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครุศาสตร์ ศึกษา ครั้งที่ 1 (หน้า 136–148).
- เยาวรักษ์ ฉัตรวิไล. (2560). ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร (วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม.). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2566). เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. http://www.opdc.go.th/special.php?spc_id=2&contentid=156
- สุทธิรา นัยดี, & สมชาย บุญศิริเกษ. (2558). การศึกษาการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดแพร่. ใน รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับนานาชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15 (หน้า 1,563–1,572).

- สุภารัตน์ บาลนาคม. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุวัช มุลเมืองแสน. (2563). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตตรวจราชการที่ 11 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bryman, A. (1986). *Leadership and organization*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Chambers, R., Pacey, A., & Thrupp, L. A. (1989). *Farmer first: Farmer innovation and agricultural research*. North Yorkshire: Short Run Press.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity*. New York: World Development.
- Likert, R. (1993). *A technique for the measurement of attitude*. Chicago: Rand McNally.